

Michael Banton într-una din cărțile sale realizează o introducere extrem de competentă în problematica discriminării, a problemelor sociale pe care le generează aceasta, a modului în care poate fi localizată precum și a legislației internaționale care furnizează remedii și protecții împotriva discriminării. Și totuși în ce măsură ne privește această problemă a discriminării? Cât de actuală și cât de acută este ea?

Probabil că este utilă, cât și necesară, o scurtă prezentare a modului în care poate fi abordată problematica discriminării în cazul societății românești. Din punct de vedere etimologic, a discrimina înseamnă a face distincție clară între anumite obiecte, a stabili o graniță, o diferențiere plecând de la trăsăturile lor distinctive. Totuși, astăzi, cuvântul discriminare se încarcă cu o conotație negativă: a discrimina, în limbajul obișnuit, nu

mai înseamnă pur și simplu a separa, ci a separa ierarhizând, tratând mai rău tocmai pe cei ce vor fi identificați drept victime ale discriminării. Astfel, discriminarea se definește prin diferență sau distincție interzisă deoarece este nelegitimă, arbitrară. Discriminarea este o acțiune individuală, dar dacă membrii aceluiași grup sunt tratați sistematic în mod similar, aceasta constituie și un patern social de comportament agregat (Michael Banton, 1998).

În științele sociale termenul face trimitere, în general, la un tratament prejudiciant, cu efecte negative asupra celui vizat. Grupurile supuse cel mai adesea discriminării și asupra cărora s-au centrat cele mai multe studii sunt: minoritățile etnice, rasiale, religioase, grupurile de imigranți etc. O preocupare aparte a existat pentru discriminarea practică la adresa femeilor. Stereotipurile constituie elemente omniprezente în viața noastră, reprezentând tema predilectă a celor mai multe lucrări de psihologie socială (și nu numai). Mai mult chiar, nu putem vorbi de psihologie socială fără a vorbi de stereotipuri. Tocmai datorită acestui fapt nu voi insista foarte mult asupra definițiilor existente sau asupra dezbaterii originii lor considerând aceste lucruri deja știute și ca depășind obiectivele bine limitate ale acestei lucrări. Mă voi limita la a reaminti că termenul de "stereotip", preluat din limbajul tipografic, a fost pentru prima oară introdus în sfera psiho-socialului de către Lippmann, în 1922, care le considera "imagini din minte", indispensabile pentru filtrarea realității obiective atât de complexe.

Astăzi, majoritatea cercetătorilor din domeniul psihologiei sociale sunt de acord cu definiția lui Leyens conform căreia stereotipurile reprezintă teorii implicite ale personalității, comune pentru ansamblul membrilor unui grup și care se referă la ansamblul membrilor unui alt grup și la grupul propriu. Noua legislație interzice discriminarea la angajare și în cazul instruirii profesionale pe baza rasei sau originii etnice, orientării sexuale, religiei sau convingerilor, vârstei sau dizabilităților. Regulamentele cu privire la discriminarea rasială se referă de asemenea și la alte domenii cum ar fi învățământul, securitatea socială, serviciile medicale, accesul la bunuri și locuințele. Atât discriminarea directă, cât și cea indirectă sunt cuprinse în noile regulamente. Avem de-a face cu discriminare directă atunci când o persoană este tratată mai puțin favorabil decât altă persoană datorită originii sale rasiale sau etnice, religiei sau convingerilor, handicapului, vârstei sau orientării sexuale. O ofertă de lucru care menționează „personale cu handicap nu pot aplica” este un exemplu de discriminare directă. În realitate, însă, discriminarea îmbracă forme mult mai subtile. De aceea este vizată și discriminarea indirectă. Aceasta se întâmplă atunci când o dispoziție aparent neutră, un criteriu sau o practică ce ar putea dezavantaja indivizii pe baza originii lor rasiale sau etnice, religiei sau convingerilor, handicapului, vârstei sau orientării sexuale, doar dacă această practică nu este justificată obiectiv printr-un scop legitim. Un exemplu de discriminare indirectă este să se solicite unei persoane care aplică pentru un post să dea un test într-o anumită limbă, chiar dacă acea limbă nu este necesară pentru acel post. Testul ar putea exclude mai multe persoane care au o altă limbă maternă.

Noua legislație permite câteva excepții la principiul egalității, cum ar fi păstrarea caracterului special al organizațiilor religioase, sau autorizarea unor măsuri de promovare a integrării lucrătorilor mai în vârstă sau mai tineri pe piața forței de muncă. Legislația obligă Statele Membre ale Uniunii Europene să recunoască victimelor discriminării dreptul de a face o reclamație printr-o procedură judiciară sau administrativă și să aplice sancțiuni autorilor discriminării. Legislația prevede de asemenea împărțirea sarcinii probațiunii în cazurile civile și administrative. Aceasta va permite victimelor discriminării să dovedească acest lucru. Legislația cu privire la discriminarea rasială solicită Statelor Membre să desemneze organisme pentru promovarea egalității care vor oferi sprijin independent victimelor discriminării, vor proceda la anchete și studii și vor publica rapoarte și recomandări independente. Victimele discriminării pot fi de asemenea sprijinite de o organizație non-guvernamentală sau de un sindicat care au un interes legitim în acest caz. În cadrul Programului de acțiune comunitară, UE a lansat o campanie majoră de informare în toate Statele Membre ale UE, în strânsă colaborare cu sindicatele, angajatorii, ONG-urile și autoritățile naționale pentru a evidenția avantajele diversității la locul de muncă și nu numai. În ultima perioadă, un interes special este acordat studiilor referitoare la discriminarea minorităților sexuale, a persoanelor cu abilități speciale, precum și a vârstnicilor. În studiul de față ne vom centra pe problematica minorității etnice, și anume utilizarea în presă a unor adjective ofensatoare pentru populația romă din țara noastră. Prejudecățile clasice în rândul populației majoritare sunt următoarele: romii sunt hoți, șmecheri, nu se spală, sunt mereu murdari etc. Până de curând, sistemul școlar a refuzat să recunoască romii drept o minoritate culturală cu interese și nevoi diferite de cele ale populației majoritare.

Scris de Apopi Mariana Diana
Joi, 28 Noiembrie 2013 10:58 -

Această, asociată cu motive economice a dus la percepția eronată asupra aspectului educațional cu care se confruntă românii în ziua de azi. Putem analiza învățământul sau accesul la o formă de învățământ din punct de vedere al diferențelor culturale. În timp ce pentru români sau americani este deosebit de importantă participarea copiilor la activitățile școlare, integrarea lor încă de la vârsta de 3 ani într-o formă educațională pentru că acestea sunt în mare cerințele statului, există culturi în care acederea în sistemul educațional nu este foarte importantă. Valorile promovate diferă de la o cultură la alta. De aceea, românii acordă o mai mare importanță rolului familiei în viață, susține căsătoria de la vârste cât mai fragede pentru că ei consideră că acestea ar trebui să fie cele mai importante aspecte, în timp ce românii, dar și alte organizații luptă pentru sancționarea acestei minorități deoarece căsătoria nu trebuie realizată de la o vârstă atât de fragedă (7-8-10 ani) considerându-se încălcarea unor norme, reguli și legi.

Un alt factor este discriminarea la locul de muncă. Un român, chiar educat, are puține șanse de a primi posturi în funcții de conducere, de a primi aceleași drepturi care i se cuvin din partea angajatorului, și de cele mai multe ori, românii nu sunt angajați cu carte de muncă; ei preferă să lucreze fie la negru, fie să-și încropească ei propriile afaceri de țesătorie, confecții de oale, vase din aramă etc. Studiul de față încearcă să prezinte atitudinea a două ziare foarte bine cotate în domeniul jurnalismului actual față de domeniul discriminării etnice. Am ales să caut un subiect care îi are ca și subiecți principali românii. Având în vedere situația neplăcută existentă în afara granițelor țării cu privire la românii care comit diverse infracțiuni în Italia sau Franța, românii considerați la nivel internațional, țigani. Există o tendință universală de a promova stereotipuri și discriminări în ceea ce privește această minoritate, iar presa de cele mai multe ori contribuie la această situație.